

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő háboruban léte alatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 „ Egy hónap „ 20

Várjunk türelemmel.

Az észak-keleti határon, valahol a galíciai és az orosz sákokon száz- és százezer magyar, halálát megvető bátorsággal küzd a hazáért s a királyért.

A hadi tudósítások jelenlik, hogy hős csapataink a győzelem útján haladnak és tiporják az oroszot.

Balszárnyunk már messze orosz területen aratja diadalmát, közép- és jobbszárnyunk most vívja a legelkeseredettebb, legelszántabb harcot. Es ez a harc zord valóságában életre halálra folyik. De folyik a magyar becsületért, a monarchia becsületéért is egyúttal. A ma érkezett legutolsó jelentések a németeknek újabb diadaláról számolnak be, most már az oroszok felett is. Jól esik hallani szövetségeseink nagyszerű tetteit, de ilyenkor mindig fokozottan támasd fel bennünk a vágy: győzni, győzni minden áron. Győzni és dicső harcban kiérdemelni azt az elismerést, hogy a világ legnagyobb családját a mi jó katonáink nyerték meg, hogy a kulturvilág örök elismerését a mi erőnk, a mi bátor elszántságunk szerezte meg.

Az óriási csata, amely két hatalmas birodalom (usája) barbár orosz néppel, még folyik. Rattentés nagy küzdelem ez, amelyben katonáink élet-halálharcot vívnak az orosz óriással! Ezer és ezer ágyú dörgése, két millió puská ropogása pokoli lármasít, mintha ide hallanánk. És elszorul a szívünk. Nem vagyunk kicsinyhitűek. Erőnk, önértékünk, smelylyel az ellenségre fordítunk, már is biztosította a diadalt. A teljes győzelem híre minden órában megérkezhetik. Nem vagyunk türelmetlenek, de szívünkkel és lelkünkkel még is elnyomta a várakozás folytán a biztos hír hallása utáni vágy izgatott érzelme és visszafojtott lélegzettel várunk...

Az olasz határtól az orosz gránicig a monarchia minden alátvalója, élén az őz királylyal, várja a teljes győzelem híreit.

Míg mi, az itthonmaradtok minden gondolatainkkal katonáink fegyvereinek szerencséjéért imádkozunk, ott fenn az orosz határon fiaink és apáink ontják a vérüket — a győzelemért. Mert győzni fogunk!

Az a „jó öreg Isten“, akit Vilmos császár segítségül hívott és akinek segítségével már Páris alatt áll hadseregével, a mi katonáinkat sem hagyja el a döntő órákban. A mi jó Istenünk, a magyarsok Istene, aki egy ezredében át diadalról diadalra vitte fegyvereinket, most sem hagy el minket.

Várjuk tehát türelemmel a győzelemi hírt, amely minden órában megérkezhet — Istenbe vetett bizalommal...

A döntő órák utolsó percei.

Nagy események előtt áll a világ.

A világ legnagyobb háboruja a döntés pillanatait éli.

Makó, szept. 1.

A cári zsernokkal, az Európa békejét állandóan veszélyeztető orosz barbársággal való leszámolás immár a legvéresebb komolysággal megindult.

A monarchia csapatai már erősen döngetik Oroszország határait, már bent járnak Oroszországban és nagy erővel nyomulnak Varsó felé. És amíg Oroszországot keleti és nyugali részén egyformán szorongatják, addig a cár Moszkvában szónokol, „békéről“ és „igazságáról“ papol, az az ember, aki életének minden percében szüntelenül vérben gázol, akinek kormányzati rendszere nagy temetőt csinált Oroszországból, a kinek nevéhez milliók átká tapad és akinek újat az akasztófa vég telei sora jelzi. A tengeren még nem indult meg a nagyobb küzdelem. Apróbb mérközések voltak csupán. A németek győzelmes előnyomulása főként mindenféle képzelt erő. A merre a német hadsereg megfordul, mindentől pusztul előlük az ellenség és győzelem hírei igazságért küzdő fegyvereiket.

Szövetséges hadaink dicsőséges harcáról az alábbi hiteles tudósításaink számolnak be:

Kedvező hírek két harctérről.

Bécs, szept. 1.

A lapok tudósítanak a hadisajtószállásról érkezett jelentések egyértelműleg egyeznek abban, hogy az oroszok-magyar csapatok offenzívája északon tartós, heves harcok közben egyre előbbre halad s mind az előrehaladásban, mind a kiterjedésben lényegesen meg-egyezett.

Az északi harcvonalon küszöbön áll a döntés, a keleti harcvonalban a helyzet változatlan, de kedvező. E milliók által küzdött harcban az érkezett jelentések indokoltá teszik azt a felfévet, hogy az oroszok-magyar csapatok parancsnokai azt a taktikát követik, melyet a német vezérkar Franciaországgal szemben oly sikerrel alkalmazott.

A keleti hadsereg állásai következtében erősen tartja magát az ellenség nagy túlsúlyával szemben.

A küszöbön álló nagy döntést illetőleg általános a kedvező kiemelt reménye. Az addigi eredmények a zseniális vezetésen kívül tisztújnak és katonáink leirhatatlan halálmegvetésének köszönhetőek.

Csapatunk áttörték az oroszok vonalát.

Bécs, szept. 1.

Csapatunk a Galiciába benyomult oroszok fölött előnyt szereztek, amely remélhetően elődönti végleges győzelmünket. Azok után, amiket hadseregünk eddig teljesített, azt a reményt téplálhatjuk, hogy a keletgalíciai csatáér jobbszárnyán is győznek fegyvereink.

Hiteles helyre érkezett hírek szerint Lublin felé és Zamoscától északra előretört csapatainkhoz tegnap óta egy harmadik előnyomuló seregünk is csatlakozik, amely Sokol irányából Wladimir-Wolynakij felé nyomul előre. Az oroszok vonalát csapatunk áttörték.

A jobbszárnyon Nislov körül napok óta nagy harcok folynak, amelyek javunkra érlelik a helyzetet. Az orosz seregek szemmel láthatólag elerőtlenednek és ellenállásuk megtörik.

Galíciai keleti szárnyunk harcvonaláról két menekülővel beszélttem, mindkettő közhivatalnok, az egyik Lotoczki Vladimir pénzügyi titkár Podhaicéből, a másik Hagen Gusztáv csász. kir. felekkönyvvezető Brzeżámiból. Sógorok és családjaikkal a múlt héttől kezdve vannak uton: kocsin érkeztek itt lakó harmadik sógorukhoz. Elmondották, hogy a keleti harcvonalon az oroszok előre nyomultak, minthogy szerb hadüzenetünk előtt már hetekkel mozgósítottak és fölvonultak. A nevezett menekültek elbeszélése szerint az oroszok állépték a halált s mindent fölégelve és elpusztítva, átkeltek a Szeret folyón.

A galíciai helyi hatóságok figyelmeztették a lakosságot, hogy vonuljon el Galícia érintetlen vidékeire. Az említett tisztviselők is családostul kocsira ültek és hat napig utaztak ideig. Ellődulásuk előtt hallották, hogy az oroszok Tarnopolt fölégették. Csapatunk ma már itt is harcvonalban állanak az oroszokkal szemben és javunkra az egész vonalon kedvező a helyzet.

Mi volt novosielicai löportoronyban.

Bukovina határán, Csernovitz közelében már Oroszországban fekszik Novosielicza, ahol csapatunk tudvalevőleg fényes győzelmet arattak az oroszok fölött. Itt az oroszoknak egyik löportoronyuk van elhelyezve. Nincs mit tartanunk az oroszától. A magyar katona mindegyike hősként küzd a harcmezőn és olyanok, akik látták, állítják, hogy a rohamoknál alig fékezhetőek. A novosielicai löportorony esete jellemzi legjobban az orosz állapotokat. Csak papíron van itt meg minden, a valóságban pedig ott az értéke csengő aranyban a hadvezérség zsebében. Teljesen rávilágít a túndott orosz állapotokra a novosielicai löportorony, mely sehogys sem akart felrobbanni. Mikor az oroszok szöktek, először ők dobtak rá tüzesóvát. A mi csapatunk félve kerülték a löportorony környékét.

Az orosz tüzesóvának egy nap alatt sem volt meg a hatása. De miután tartani lehetett attól, hogy a robbanás mégis minden pillanatban megrázkódtatja a levegőt, a mi részünkről dobott újabb tüzesóvával szíttetni a harát a robbanás bekövetkezéséig. Most is hiába! Erre már nagy elővigyázattal a löportorony közelébe kerültek. Nem volt semmi látszata a készülő veszedelemnek, mire az ajtókat feltörték és behatoltak a torony belejébe, ahol löpor és katonai felszerelések helyett csupa homokkal megtöltött ládákat találtak.

Holttestek a sáncárkokban.

Krakko, szept. 1.

A Nova Reforma a kraszniki harcok egyik résztvevőjétől a következő részletet kapta:

A Krasznik ellen előnyomuló csapatok közül különösen egy gyalogezred ünt ki. A puská- és ágyútűz a múlt vasárnap reggel 8 órától este 7 óráig szakadatlanul tartott. Az oroszok-magyar csapatok e közben állandóan rajvonásban előnyomultak. Mint az elfogott orosz katonák beszélik, a tábori sáncokat már két héttel a csata előtt emelték. Csapatunk előnyomulása rendkívül nehéz volt, mert homoktengeren kellett menekülniük, úgy, hogy embereink néhány térdig besüppedtek a homokba. Kétség után nyílt sik-

Legujabb
jó hír

Kőbányai sör!

A mai napról kezdve az ismert elsőrendű, legjobb
minőségű, eredeti gyári töltésű

kőbányai világos, maláta sörök
és duplamaláta sörök
nagyban és kicsinyben szerezhetők be:
Iritz Sámuel özv. cégnél.

Rendkívüli feltűnést keltenek Pártos E. és Társa áruház

Ujjonnan bevezetett áru, eddig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1 korona 98 fillér
Női háló kabátok	1 " 98 "
Női háló ingek	1 " 98 "
Női nadrágok schiffonból	1 " 98 "
Női nadrágok pargetből	1 " 98 "
Diszes párnák	1 " 98 "
Schiffon alsók	1 " 98 "

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kosztümök
leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok
eredeti párisi modellek.

Gyászárukban állandóan nagy választék!
Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Van szerencsénk a jégvásárló t. közönség szives
tudomására hozni, hogy a jéggyártást és jégkihordást
már megkezdtük és

KRISTÁLYTISZTA MŰJÉG

malmi irodánkban (36. telefonszám), megrendelhető.
Kisebb mennyiségű jég a malomtelepen és városi
lisztüzleteinkben kapható.

50 kilóig a jég ára 6 fillér, ezen fölül mennyiségnél 4 fill.

Értesítés a makói és vidéki motortulajdonosokhoz!

A Bihar-Szilágyi olajipar rész-
vénytársaság központi igazgatósá-
gának megbízásából felkérjük úgy
a makói, mint a csanádmezei
motortulajdonosokat, hogy az adó-
zárlat, vagy adózott motorbenzi-
szükségletüket közös hozatal cél-
jából nekünk minél előbb bejelen-
teni sziveskedjenek. Akiknek a
gyárban kötése van, annak kö-
térsre is szállíthatunk.

Ehrenfeld és Spitz, Makón.

Eckhardt Vilmos

kéthalmi (Földeák) gaz-
dasága kisebb-nagyobb

parcellákban bérbeadó.

Értekezhetni lehet a
tulajdonossal, vagy meg-
bizottjával a helyszínen.

A KAKUKFŰ GYOMORLIKÖR

nélkülözhetetlen ital
gyomor bántalmaknál.

Kapható mindenütt.

Makón főraktár:

Sándor Zsigmond
gyógyszerárán.

Tgyon maga is
KAKUKFŰ KESERŰT!

Készíti: Kankovszky J. céggel

Első magyarországi sirkőgyár.

Nálam az összes márvány- és

granit sirkövek

25%-al olcsóbban kaphatók mint eddig
voltak, mivel azokat ujonnan berende-
zett gyáramban magam készítem.

Vasbeton sirköveket

6 személyre, 25 évi felelősség mellett
800 kor.-ért vállalom 3 évi törlesztésre,
kamatmentesen.

GLÜCK LAJOS

Makó, Szegedi-utca, saját ház.

A KI gyomorbaiban
szendved,
szédülést, rosszullétet
hányási ingert érez,
éhvágyhiány, gör-
csökben szenved,

az tegyen kísérletet a Kárpáti-féle

„NOVICUM”
gyomorcseppekkel.

Sok ezer köszönőlevél tanuskodik a
Novicum háziszser áldásos hatásáról

Egy hálalevelet közlünk, hogy
mindenképp rögtön láthassa, mi a
NOVICUM HÁZISZER CSODAEREJE.

ORVOSI SZAKVÉLEMÉNY.

A Kárpáti-féle Novicum-mal behatóan foglalkoz-
tam és úgy találtam, hogy ezen háziszser nemcsak
a gyomor különféle bajai ellen használható jó si-
kerrel, hanem összetételénél fogva a vese műkö-
dését is elősegíti, ami által a szervezetben kelet-
kező egyéb zavaroknak is elejét veheti.
Kovácsnán, 1909. aug. 6.

Dr. Zentay Dávid,
járás orvos.

Tisztelt Uram!

9 évig fájt a gyomrom-
minden orvosságot megpró-
báltam, egy sem segített.
Mig egyszer az Ön Novi-
cum gyomorcseppeit meg-
próbálva, éreztem a jó ha-
tását és azóta nem fáj a
gyomrom, hála a jó isten-
nek és köszönet Önnek.

Most ismét kérek 6 üveg
2 koronást.

Mégegyszer fogadja há-
látmat a jó Novicumért.

Szeged, 1911. augusztus
24-én.

Tisztelője

Siha József,
hentes, Dobó-u. 37.

A NOVICUM háziszser kapható
gyógyszertárakban 2 koronás
1 kor. 20 f. és 60 f. üvegekben
Jó hatásért szavatol és ahol
raktáron nem volna, oda
3 nagy, 5 közép v. 10 kis üveg-
gel 6 k 22 fillérért BÉRMENYVE
szállít az egyedüli készítő:

Kárpáti József

Árkos-Sepsiszentgyörgy,
Kálvin-tér 6/a. sz.

Makón kapható:
Popper Gyula drogériájában

Budapesten kapható:
Szabados Ödön „Hunnia”
gyógyszertárában, Erzsébet-
körút 56. sz.

földön vonultunk előre, ahonnan az oroszok elűztek. A sáncárkokban halomszámra heverték a holttestek. Ez tízóraigunk társaságának tulajdoni háta.

Meghódított orosz kormányzóságok.

Bécs, szept. 1.

A Reichspost hadiindósa megállapítja, hogy a kielcei kormányzóság teljesen a mi kezünkben van és birtokba vették a radomi kormányzóságok azt a részét is, amely a kielcei kormányzóság keleti határa és a Visztula között fekszik. Ennek a résznek főhelye Opatow.

A románokat üldözik Oroszországban.

Bukarest, szept. 1.

Itteni politikai körökben nagyon fel vannak háborodva azon, hogy a románokat Oroszországban üldözik. A pétervári román követ már felvilágosítást is kért az orosz kormánytól a román ártatlanok Oroszországból és különösen Beesarábiából való kiűzése miatt. Igen sok román kémskedés gyaruja miatt elfogtak, többet agyon is lőtek. Az orosz kormány hivatalozással a még folyamatban levő vizsgálata, felvilágosítások megadását későbbre halasztotta. A román követ azt az utasítást kapta kormányától, hogy igen erősen lépjen fel a pétervári kormánynál.

Kiszélesedett a harc tér.

Bécs, szept. 1.

Neue Freie Presse hadi tudósítója jelent, hogy tegnap Lembergben csak négy óra át halasztották az ágyulövészek. Ebből azt kell következtetni, hogy a harcra Lembergől távolabbra eltolatott.

Reichspost adja a hírt, hogy Páris északkeleti elzárása befejezett tény. A teljes francia veszteség immár elkerülhetetlen.

Még napokig tarthat a csata.

Mint a Reichspost hadi tudósítója táviratozza, a csata még több napig tarthat, mert mindkét részen jelentékeny erők állanak harcban. A visszavetett oroszok ismét össze gyülekeznek lövészárkokban. Ezek ellen frontális támadás eredménytelen volna a nagy veszteséggel járna. Csapatainknak hosszadalmas megkerülő mozdulatokat kell tenniük.

Küszöbön Belfort megvétele.

Zürich, szept. 1.

A németek tegnap és ma erősen ostromolták a Belfort körül levő erődítéseket. Az erőd első vonalán sikerült tegnap éjszaka elfoglalniuk Balchent, ami alig néhány kilométernyire fekszik Giromagni nová erődötől, Belfort legészélsőbb erődjétől. A németek megszállták Balchent, sok nehéz ágyut és municiót szállítottak és megkezdték a belforti erődök ostromlását a Giromagni megtámadásával.

Párisit körülzárják a németek.

Amsterdam, szept. 1.

A Telegraph jelenli Párisból: A francia vezérkar már számol azzal az eshetőséggel, hogy Párisit néhány nap alatt teljesen elzárják a külvilágtól. Londonnal már csak Boulognen át tarthatják fenn az összeköttetést. Hollandiával is csak Boulognen és Folkeatonon át lehet érintkezni. Mielőtt a németek Amienset elérnék, Páris elzárása észak felől teljesen be lesz fejezve.

Egy német léghajó Páris felett.

Páris, szept. 1.

Érkezett Rómán keresztül déli irányban. Mintegy kétezer méter magasságból egy német katonai léghajó szállt el Páris felett és a Szent Marci katonai körház közelében bombát dobott le. Két asszony súlyosan megsebesült. A léghajóból egy német lőfogó is ledobtak egy hadnagy levelével együtt, amelyben ez volt írva: „A német hadsereg Páris kapui előtt van és nem marad más hátra, mint adjátok meg magatokat.”

Holttestek a kolostor pincéjében.

Bécs, szept. 1.

Berlinből táviratozzák: Rotterdam át azokról az előeményekről, amelyek miatt a német hadvezetés elrendelte Löwen belga város elpusztítását, a következő részleteket jelentik:

A löwi kolostor pincéjében megtalálták ötven hlányzó német katona holttestét. Kétségtelennek látszik, hogy a borsapincében szomszédok csillapító német katonákat a szerzetesek megszállták le. Mikor aztán a superior, aki felelősségre vontak, gögösz és gyonyos mo-solygott, szó nélkül agyonlőtték. Közvetlenül ezután történt, hogy a házak ablakából mindentől lövöldöztek a német katonákra. Ezért rendelte el a hadvezetés, hogy meg kell semmisíteni Löwen városát.

Belgrádban meggyilkoltak egy bécsi újságirót.

Bécs, szept. 1.

A Südsiavische Korrespondenz jelent: Horn Lajos, belgrádi levelezőnk, aki augusztus 1-én este a szerb fővárosból eltűnt, értesülésünk szerint röviddel eltűnése után a belgrádi rendőrfőnökségen meghalt. Horn augusztus 1-én azzal vádolták, hogy Auszria-Magyarország javára kémkedést üz. Letartóztatták s néhány nappal később állítólag hashártyagyuladásban betegedett meg. Holttestét osaládja nem látta. Minden jel arra vall, hogy levelezőnket aki megszereste volna a szerb állampolgársági jogot és akit nem lehetett kiutasítani, a osendörök a fogházban megölték.

A király szabadságot sok rabot.

Budapest, szept. 1.

Abból az alkalomból, hogy a király folyó év augusztus hó 24-én kelt elhatározásával azoknak a hat hónapot meg nem haladó

szabadságvesztésre ítélt egyéneknek, akiknek büntetésük végrehajtása a mozgósítási hirdetmény folytán a közös hadsérőnél, a honvédeknél vagy a népfelkeltőknél teljesítendő tényleges szolgálatauk miatt elhalasztott vagy félbeszakított, a büntetés, illetve a büntetés hátralevő részét kegyelemből elengedni szándékozik.

Ha ezek katonai kötelezettségüket híven teljesítették, a magyar királyi igazságügyminiszterium f. évi augusztus hó 30-án 49361.-1914. VII. szám alatt rendeletet intézett az ország valamennyi főügyészeihez.

A rendelet felhatalmazza a kir. ügyészségek vezetőit, hogy a katonai szolgálataira kötelezett és hat hónapot meg nem haladó szabadságvesztés büntetésre ítélt egyének büntetésük végrehajtásának elmulasztása vagy félbeszakítása tárgyában saját hatáskörükben intézkedjenek.

A rendelet részletes utasításokat ad a királyi ügyészségek vezetőinek a szükséges ellenőrző kimutatások készítésére nézve.

Az Unio megint békét akar.

Berlin, szept. 1.

A Berliner Tageblatt jelentése szerint tegnap olyan hírek voltak elterjedve, hogy Amerika közvetítési akciót kezd. Ennek a kísérletnek persze most nem sok kilátása van a sikerre. Más oldalról nem is erősítik meg ezt a hírt és Berlinben azt hiszik, hogy komoly javaslat nem is történt ebben az irányban, legfeljebb csak annyi lehet igaz a dologból, hogy Wilson elnök beszégetés közben amaz óhajának adott kifejezést, hogy mielőbb megtalálják az alapot a háboru befejezésére.

Tábornokok hőstette.

A német hadsereg 60 ezer embert ejtett foglyul.

Berlin, szept. 1.

A nagy főhadiszállásról jelentik a tegnapi kelettel hivatalosan: Kluck tábornok hadserege Comblies vidékén a francia hadsérőknek oldalattámadását egy hadtesttel visszaverte a tulerőben lévő francia hadsereget, miután előzőleg már előnyomulás közben elfogott egy angol zászlóaljait.

Hausen tábornok hadserege Beihel közelében Aisne felé szorította vissza az ellenséget.

A württembergi herceg hadserege a Maason való átkelés további folyamában előcsapataival nekiment az ellenségnek. Később azonban a hadsereg ismét átkelt a Maas folyón és most Aisne felé nyomul.

A Les Ayenvelles erődöt a sereg előnyomulása közben bevették.

A német trónörökös hadserege folytatja előnyomulását a Maas felé és az azon túl fekvő vidéken miután a Montmedy erőd parancsnokát az erőd helyőrségével egy kirohanásuk alkalmával elfogta, az erőd elesett.

A bajor trónörökös és Heeringen tábornok hadserege folytatja harcát a francia Lotharingában.

Hindenburg tábornok hadseregeinek már bejelentett győzelme sokkal nagyobb jelentőségű, mint aminek látszott. De arra annak, hogy Neidenburg fölött újabb ellenséges hadsérők léptek fel, az ellenség teljes vereséget szenvedett, három hadtest megsemmisült és 60.000 ember, ezek között két tábornok esett német fogságba.

Csapataink sok ágyut és tábori jelvényt zsákmányoltak.

A még Kelet Poroszországban időző ellenséges csapatok megkezdték a visszavonulást.

Lemberg nincs veszedelemben.

Bécs, szept. 1.

Az Osztrák-Magyar Bank azt az utasítást küldte tegnapiótt Lemberg-i fiókjának, hogy pénztáráinak tartalmát küldje Bécsbe. Tegnap azonban ezt a rendelkezést távírattal visszavonta, amiből az itteni beavatott körök azt következtetik, hogy Lembergbe az orosz bevonulás minden veszedelem elmult és hogy az orosz derékhad ellen főveit harcunk a legkedvezőbbben áll.

A lakosság hangulata nyugodt, mert a harcokról a hatóságokhoz érkező jelentések kedvezően szólnak és a nagy csata kedvező kimenetelét valószínűnek mondják.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár: Szeptember 2. Szerda. Róm. kath. Juszus pk. Protestáns Juszus pk. Görög Orosz aug. 20. Sámuel pr. Nap kel 5 óra 19 percekor, nyugszik 6 óra 39 percekor.

Időjárás: Meleg és tulnyomóan száraz idő várható. Sürgönyprognózis: Meleg, száraz. Hőmérséklet 24. S. C.

Nyilatkozat a M. U. támadására.

Azt hitük, hogy minden egyetlen lélek az országban, akinek minden gondolatát, érzésének minden rezgését le ne kötnek a világháboru világrengelő eseményei.

Családunk. A M. U. ezen világtörténelmi forgatagban is, amiódon szívetét visszafelé vártakozással leestük harcosszink küzdelmeit, — megmutatta, hogy kicsoda, micsoda: támad aiptalanul, jogtalanul, lelketlenül.

Mi, most, ezen időben nem vesztegetjük a szót, nem érünk rá a veie való polemizálásra.

Az történt, hogy az újságok árát két fillérről négy fillérré akarjuk felemelni a többi helybeli lapokkal való megállapodás szerint és egyöntetűen megállapított indokolás mellett. Tervünket megváltoztattuk és lapunkat tovább is két fillérről árusítjuk. Erről a Makói Újságot és a Makói Hírlapot kellő időben értesítettük, hogy sérelem senkin sem esett. Ezt a M. U. támadó cikkekben is beismerte.

Ezért a támadás! Ezt nevezi az az újság becsapásnak? Megveri az ilyen ténykedés maga-magát.

Mi tovább is köteleességünknek tesszük eleget, a Makói Újsággal pedig, a mostani legválságosabb időben, tovább vitatkozni nem kívánunk.

A szerkesztőség.

— Megérkezett a behívott katonák segélye. Megirtuk már, hogy az a lam a hadmenetességi adó terhére segélyben részesíti a háborúba hívott katonák családjait. A segélyezés már e hét utoljára veszi kezdetét, mert a ministerium 100070 koronát utalt ki a családfőtaraktól megfosztottak segélyezésére. A segélyre szorulókat holnap megkapják fizetési könyvecskéiket és erre mindenki megkapja a részére kiutalt államsegélyt. A segélyezés első részletét a bevonulás napjától a hó 15-ig fizetik ki. Egyik-másik ilyen segélyre szoruló 100-150 koronát is kap, mi bizony ráfér a szegény családokra.

— Polgárőrséget szerveznek Makón. A háború miatt Makóváros legtöbb rendőrszámát is be kellett vonni. Így állig néhány rendőr látja most el Makó város rendőrségi dolgait. Mithogy ez a körülmény, könnyen a köz- és vagyonbiztonság meglazulására vezethetne, mint azt már egy alkalommal megírjuk, a maóli rendőrszolgálat polgárőrséget szervez. Ez oknál nevezett hatóság felhívja mindszókat, kik éjjel ilyen szolgálatot teljesíteni hajlandók, hogy azok a hivatalos órák alatt a város rendőrkapitányi hivatalánál jelentkezzenek. Mi azt bízjuk, hogy számosan fognak jelentkezni erre a szolgálatra, bár ez semmiképpen díjazással nem jár, mert az ilyen szolgálatnak teljesítése igazán polgári kötelesség.

— A katonai veszteségi kimutatások. Alig van Makói család, melynek valami közeli rokona vagy ismerőse ne volna behíva a mostani háborúba. Nagyon természetesen kell így feláldozni a közönségnek azt az érdeklődését, melyet a hadvezetés által kiadott veszteségi kimutatások iránt érdeklődik. Ezek a kimutatások ugyanis bizonyos időközönként közlik a háborúban elhaltak és sebesültek névsorát. Mi, tekintettel arra a körülményre, hogy ezen veszteségi kimutatások közlése szigorúan meg van tiltva, úgy elégtételt ki a közönség kíváncsiságát, hogy megszereltük az eddigi veszteségi kimutatásokat és meg fogjuk szerezni az ezutánakat is. Ezeket a közönség szerkesztőségünkben bármelyik időben díjtalanul megtekinthet.

— Anyakönyvi hírek. Elhaltak: Németh Erzsébet öz. Lőrincz Pálné 74 éves, Horváth Károly 37 éves, Unk Zsigmond 65 éves, Tóth János 7 éves korában.

Értesítés.

Mint népfőlkelőknek a katonasághoz kellően bevonulnom, értesítem ügyfeleimet és a jogkeresőket, hogy távollétem alatt irodámat megfelelő irodavezető látja el.

Tisztelettel:
Dr. Kiss Pál
ügyvéd.

Kiadó uri lakás.

Szent István tér 2. szám alatti 8 nagy utcai, 2 udvari szoba, előszoba, konyha stb. 1. évi november hó 1-re kiadó. Szent István tér 3. számú saját házámnál 2 udvari lakás, az egyik 2 szoba, konyha, a másik 1 szoba, konyha, november 1-től szintén kiadó. Bővebb felvilágosítás nyerhető: Jenő Székely Lajos gyógyszerész. Szent István téri gyógyszerész. Telefon 127.

A Makón levő sebesültekről.

Mit beszélnek a Sabácnál megsebesült hős katonák?

Azok a sebesült katonák, kiket szombat este hoztak Makóra és gyógykezelés végett a vörös kereszt egyesület által szakosított kórházba ételkötött diákotthonban helyeztek el, már teljesen jól érzik magukat a testvér szeretéstől áthatott gondozás és ápolás alatt.

Különböztetve meg kell jegyezni, hogy a Makóra hozott sebesültek között alig van 7-8 olyan, kinek sebesülése súlyosabb volna. A legnagyobb részt könnyű sebesültek és ezek rövid néhány nap alatt gyógyulnak és aztán, mint ők mindannyian mondják, mennek vissza a harctérre. A súlyosabb 7-8 harcosnak sebe is gyógyul 4-5 hét alatt.

A katonák nagyjábólá shrapnell-szilánkoktól és shrapnell-golyóktól sebesültek meg, és ez a szűrt és még kevesebb a puska-töltényből származó seb.

Egyik tagbaszakadt somogygyeji fiú, kinek karján ütött erős sebet a shrapnell-szilánk, elmondja, hogy

— Mikor kiadták, hogy átmenjünk a Száván és éjjel támadjuk meg a Sabác körül védett helyeken rejtőzködő szerbeket, némelyikünket az első percra féslelem fogott el. Ez azonban csak addig tartott, míg a szerb pariról megindított füzélesek golyói hangos koppanással pattantak le csizmáinkra.

Ekkor belevág az elsőnek becsúszta egy a szomszéd ágyon ülő, homlokán bekötött baka:

— Hát azt már elfelejtetted bejártas, hogy a mint a szerbek puskaüzrel fogadtak becsúszta, a mi monitorjaink is heves ágyuzást kezdtek, mire csakhamar elnémultak a szerb fegyverek.

Egy másik kis tömzsi baka ül az egyik kórteremben. Éppen levelet ír haza özvegy édes anyjának. Ez elmondja, hogy

— Négyyszer kísérelték meg a Száván az átkelést. Nehezen ment, mert úgy hullott, sávitott az ellenség golyója, mint nyáron a záporcső. Végre mégis sikerült az átkelés. Itt azonban nem sokat értünk volna Manlicherrel, mert az ellenség már beljebb húzódott a parttól. Szuronyrohambot intéztünk, de akkor is nehéz volt a haladás, mert a parttól félkilométernyire is beverték azok a szerb halottak, kiket a mi golyóink terítették le.

Egyik aibertlrisai fiú elmondja, hogy

— Négy napon át ostromoltuk Sabácot, hol még az öregemberek, nők és gyermekek is lövöldöztek vagy bombát dobtek, mert ott bombát mindenkinél lehet találni. A várost rommá löfte a mi füzérségünk, ott kő alig maradt kövön. Az elég gazdag városban az ellentállókát mind leöldösték katonáink, hasonlóképpen a Sabác körül elterülő falvak ellentálló lakóit is.

Sokáig tartotta magát Sabácban — mondja a másik harcos — az egyik templom torony. Katonáink ide is felhatoltak. Ott találják a pópát néhány komitácival. De egyuttal valóságos arsenál volt a torony belseje. Katonáink a komitácikat bajonettel tették ártalmatlanná, a pópát pedig a torony

mellett felakasztották. Pionírjaink ezután felrobbantották a toronyt, mely nem szolgált másra, mint ebből jelekkel mutogatták hadseregünk mozdulatait.

— Nem féltünk a szerbek lövöldözésétől, — mondja egy budapesti kazánkovács, kinek lábán van seba — a szerbek nem tudnak löni, mert fének és magas rejtékhelyeikről csak fölfelé lönek, mely a hátunk mögött esik le. Minket csaknem mindannyiunkat a shrapnell sebesítettek meg, de ezeket nem szerbek, hanem francia mérnöküzletek irányították.

Egy sápadt arcú fiú elmondja, hogy ezzel a mellettem levő cimborámmal jó messzire Sabáctól a hegy oldalán néhány komitácival találkoztunk. Rejtékhelyeikről erős füzélest kezdtek, de mi szonnal visszavertük. A komitácik futásnak eredtek. Mi utánuk és abban az árokban, hol ők rejtőztek, több holt komitácist találunk. Volt köztük egy élő, ki engem akart leszurni, de én elkaptam szuronyát, mikor elcsúszta fegyverét és ólom golyója szétzúzta a tenyerem. Már ekkor mellettem ugrott cimborám, ki a vad komitácisi gyomrába erőszakkal bajonettjét, mely a hátán jött ki.

Lehetne még hasábokon át folytatni sebesülteink elbeszéléseit, mely mind annak az igazolására szolgál, hogy katonáink, mint igazi hősök harcoltak.

Tájfajta értesítés

Értesítenek a tájfajta lótenyésztő tagok, hogy a makói tájfajta telepen a párosítás szeptember 4-én és 5-én tartatik meg.

POÓR ENDRE
gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt, arc- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztatlanság ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajjuttató szer.

Ára: Vilma krém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. **Hajjuttató 1 korona** piperezsarok több kiállításos érmékkel voltak kitüntetve.

Hajnal-utcai házamnál külön bejárattal s előszobával bíró

butorozott szoba

egy vagy két ur részére kiadó.

Dr. Kiss Pál
ügyvéd.

Egy teljesen jó karban levő

transzmisszió

„Makói Független Ujság“
:-: nyomdájában eladó. :-:

REGÉNY.

Egy világváros rejtelméi.

(574)

78. fejezet.

A komédiás család.

— Jöjj, jöjj édes! susogta Luczla férje felé... Ölelj magadhoz... úgy mint akkor... mint először ott az ékszerész-boltban...

Férj és feleség szorosán átöleltek egymást.

A kis halott ott szorongott köztük, az édes anya remegő karjain.

— Mi az ott? kérdé Pietró a tengerre mutatva.

Valami lemaradt hajótenék formát vert a tenger a part felé.

— Hajóroncs, felelte Luczla.

Ne törődjünk vele, menjünk, a hullám már förelmetlenül zajong, hív siettet, hogy meg ne bánjuk...

— A hajóroncson fekszik valaki, mondá Pietró újra.

— Halott lesz az is. Boldog... hagyj őt aludni Pietró... Menjünk a halálba.

— Gyermekeány... most megmozdult... Nézd, mint nyújtja összetett kezeit eszedlően felénk... Mielőtt meghalok megmenntem őt... Látod, élni akar, élni!

Pietro e pillanathban megtelekedett a maga szerencsétlenségéről.

Más szerencsétlenségét látva, első gondolata a segélynyújtás volt.

Ledobta magáról felöltőjét és a tengerbe ugrott.

Birkozott, küzdött a habokkal, míg elérte a hajóroncsot.

A hajómaradványt és a rajta kuporgó leánykát kihuzta a partira.

A leányka — Márta volt.

Átázott, dermedt tagjait alig tudta megmozdítani. Pietro letette őt a fövényre és ráterítette a saját kabátját.

— Mi történt önnel? kérdé Máriától.

A leányka elmondta, mi történt vele.

Míg beszélt, fogai vacogtak, az éjszaka anyyira átázott és átázott a tengeren.

— Kicsoda ön?

Márta erre is felelt. Igaz ugyan, hogy nagyon nehezen értették meg egymást, mert Márta csak magyarul és németül tudott. Pietro pedig törte a német nyelvet.

De azért boldogultak valahogy.

— Arra kérném önt kegyes megmentőm, mondá Márta, miután sorsát elbeszélte, vigyenek Trisztebe vagy értesítsék táviratilag szüleimet, hogy ők jöjjenek. Az én szüleim igen gazdagok, megjutalmazzzák önöket minden lépésükért.

Pietro ránézett a feleségére.

— Vajon nem az isten küldte ezt a gyermekeket? kérdé nejétől olaszul.

— Sajnálom a szép szőke leányt, felelte Luczla, de nem mehetünk vissza a városba, itt a kis halott, temetnünk kell s aztán... aztán miért is ne halnánk meg a mi Babinkkal?

(Folyt. köv.)

Legujabb
jó hír

Kőbányai sör!

A mai naptól kezdve az ismert elsőrendű, legjobb minőségű, eredeti gyári töltésű

kőbányai világos, maláta sörök
és duplamaláta sörök

nagyban és kicsinyben szereshetők be:

Iritz Sámuel özv. cégnél.

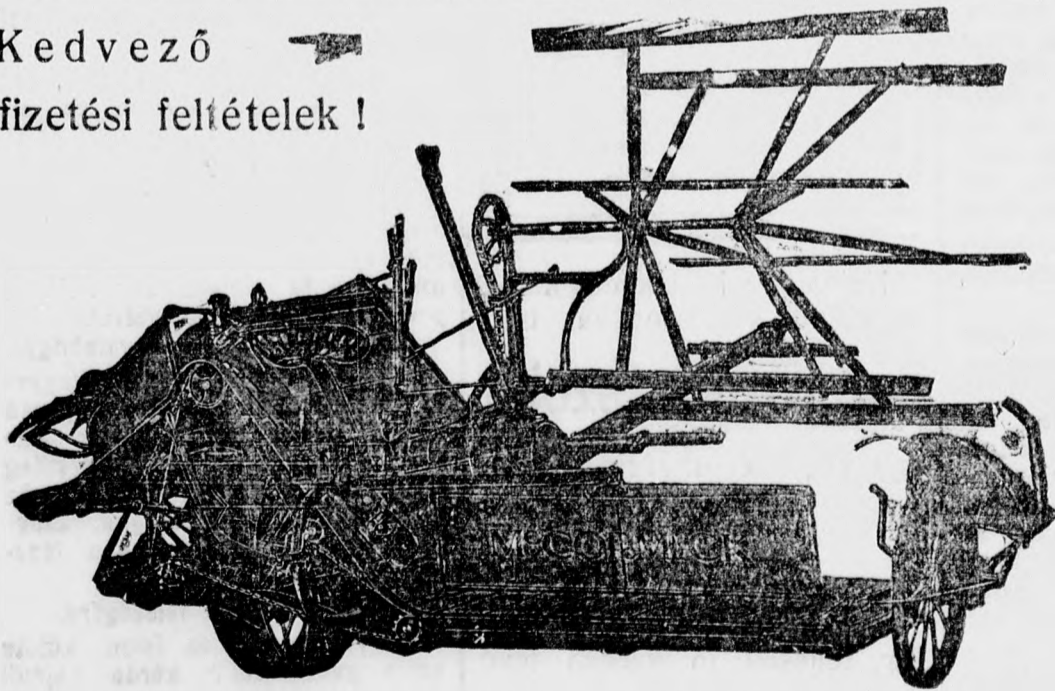

Értesítés! Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomás ára hozni, hogy Szt. János-tér 20. sz. a. (saját házamban) **gazdasági gépraktáramban** a legujabb modellű **JOHNSTON** kévekötős aratógépek már megérkeztek és azokat a legolcsóbb árban bocsájtom nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Johnston-féle aratógépek Makón és környékén több mint 300 gazdánál működnek, azok legnagyobb megelégedésére, ami fényes bizonyítéka az aratógépek kifogástalan voltának, ugyanis már megérkeztek a legujabb négyzetes kukorica ültetők is. — Ugy az aratógépek, mint a kukorica ültető gépek állandóan teljesen felszerelve vannak raktáron. Pontos még az, hogy aratógépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legsürgősebb munkaidőben sem történik az aratásnál fennakadás. — Raktáron tartok kitűnő Sisak-féle kévekötős zsinógot, elsőrendű gépolajat, Bacher-féle ekéket amerikai tükörcél kormánylyal, Imperátor műtrágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utaztató vas-pálcás boronákat, répa és szecsakavágókat. — Együttal bátorodom a t. gazdaközönség figyelmét felhívni a legmodernebb gépekkel és szerszámokkal felszerelt gépjavító műhelyemre, ahol mindennemű javításokat a legszakszerűbben, jutányos áron készítek autogén hegesztő géppel a legkomplikáltabb munkákat végzem. — Vizvezeték és fürdők teljes berendezését jutányos áron vállalom. — Magamat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel

LIPTÁK BÉLA mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szent János-tér 20. ujszám. Saját készítésű szabadalmazott hagymakapák állandóan raktáron. Részletfizetési kedvezmények. Telefon szám 126.

Kedvező
fizetési feltételek!

Manilla zsinog, páncél acél kormány ekék. Mindennemű gazdasági gépek, olajok, kenőcsök tömitő anyagok. Mindennemű gépekhez való alkatrészek a legelőnyösebben kaphatók:

Glück Samunál Makón.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság” villanygépre berendezett gyorsajtóján. Makón

Értesítés! Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a technika legujabb vívmányának, a légnymósos

„**EOLOS**” házicsengők egyedüli árusítását megkaptam. Az „EOLOS” olóssága mellett biztos és rendkívüli tartós üzemű, úgy hogy ezen tulajdonságainál fogva nélkülözhetetlen minden modern házában. Azonkívül a t. gazdaközönség szíves tudomására hozom, hogy különféle legujabb gazdasági gépeim megérkeztek, különösen a világhírű

„**Kühne**”-féle vetőgépeimet ajánlhatom szíves figyelmükbe. Tisztelettel

Gulácsi János vasipartelege és gépraktára **Makón.**

TELEFON-SZÁM: 50.

TELEFON-SZÁM: 50

Rendkívüli feltűnést keltenek Pártos E. és Társa áruház

ujjonnan bevezetett áru, eddig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1 korona 98 fillér
Női háló kabátok	1 „ 98 „
Női háló ingek	1 „ 98 „
Női nadrágok schiffonból	1 „ 98 „
Női nadrágok pargetből	1 „ 98 „
Diszes párnák	1 „ 98 „
Schiffon alsók	1 „ 98 „

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kosztümök leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.

Gyászárunkban állandóan nagy választék!
Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára

Magyar állami két hengeres magánjárók, legujabb motorok, golyós csapágyas

cséplőgépek,

gazdasági kis motorok, t a k a r m á n y k a m a r á k . Világhírű

„**Cormick**”

aratógépek, fűkaszálók, lógereblyék - tárcsás boronák.

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részv.-társaság Makó.

Van szerencsénk a jégvásárló t. közönség tudomására hozni, hogy a jéggyártást és khorást már megkezdjük és

kristálytisza műjég

malmi irodánkban (36. telefonszám) megrendelhető. Kisebb mennyiségű jég a malomtelepen és városi üzleteinkben kapható. 50 kilóig a jég ára 6. fill., ezen fölül mennyiségű 4fill

Eckhardt Vilmos

kéthalmi (Földeák) gazdasága kisebb-nagyobb

parcellákban bérbeadó.

Értekezhetni lehet a tulajdonossal, vagy megbizottjával a helyszínen.